

نظام بانکداری اسلامی / آخرین سخن درباره بانکها و صندوق های قرض الحسنه

پدیدآورنده (ها) : م، ن

فلسفه و کلام :: نشریه درسهایی از مکتب اسلام :: آذر ۱۳۶۷، سال ۲۸ - شماره ۸

صفحات : از ۱۶ تا ۱۸

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/53507>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۲/۱۱/۱۰

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه **قوانین و مقررات** استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- اظهارنظر کارشناسی درباره: "لایحه اصلاح ماده ۱۴ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران" (نحوه نظارت بر صندوق های قرض الحسنه تک شعبه ای)
- حساب های قرض الحسنه اختصاصی راهکاری بهینه برای هدایت و مدیریت منابع قرض الحسنه در نظام بانکداری اسلامی
- گزارش کارشناسی درباره لایحه: بخشودگی کلیه مطالبات دولت موضوع لایحه قانونی راجع به اعطای سی میلیارد ریال وام بدون بهره به صندوق های قرض الحسنه جهت توسعه فعالیت های کشاورزی و صنعتی و خدماتی (مصوب ۱۳۵۸) شورای انقلاب و اصلاحیه بعدی آن (مصوب ۱۳۵۹)
- بررسی کارمزد قرض الحسنه و شیوه های محاسبه آن در بانکداری اسلامی
- شناسایی نظام بانکداری بدون ربای ایران و آسیب شناسی سپرده های قرض الحسنه در این نظام بانکداری (مطالعه موردی: بانک مسکن)
- همایش سازمان اقتصاد اسلامی و صندوق های قرض الحسنه کشور برگزار شد: با موضوع تعامل صندوق های قرض الحسنه و دولت
- گزارش کارشناسی درباره طرح: منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی بخش های مختلف با تاکید بر نظام بانکداری اسلامی (نظرات و انتقادات سازمان ها و کارشناسان)
- سخن نخست: بانک مرکزی و صندوق های قرض الحسنه
- مدلسازی تاثیر بانکداری اجتماعی بر کاهش تضاد منافع مالی بین بانکها و بنگاه های تولیدی با استفاده از تکنیک دیماتل فازی: مورد مطالعه بانک قرض الحسنه رسالت
- نظریات مدیر عامل بانک ملت درباره ی بانکداری اسلامی و نظام بانکی کشور

آخرین سخن درباره بانکها و صندوقهای قرض الحسنه

تا کنون مطالب بسیاری در زمینه این دو گفته ایم، و در آخرین سخن لازم است به یک جمع بندی و نتیجه گیری کلی برسیم.

حقیقت این است که بانکها و صندوقهای قرض الحسنه در حکومت اسلامی در پاره ای از جهات مشترکند، و یک نقش دارند، یعنی هر دو می توانند سنت مهم اسلامی "قرض الحسنه" را که در جهان مادی امروز تقریباً مفهومی ندارد، زنده کنند، نه تنها در داخل کشورهای اسلامی که در میان حکومتها و دولتها و ملتها نیز زنده شود، و سبب همبستگی هرچه بیشتر و وحدت صفوف مسلمانان گردد.

ولی بانکهای اسلامی جز این مطلب کارهای وسیعتر و گسترده تری در زمینه تنظیم اموراتصادی و به کار گرفتن سرمایه های سرگردان و ایجاد حرکت در زمینه های تولید و تجارت و صنایع و زراعت نیز می توانند داشته باشند که شرح آن به صورتی که با قوانین شرع سازگار باشد بیان شد.

ولی اینها همه در صورتی است که از اهداف اصلی خود منحرف نشوند و سرازیر با خواری و تکاثر و انحصار طلبی و منفعت پرستی در نیایورند.

این انحراف ممکن است به یکی از صورتهای زیرهم در بانکها و هم در صندوقهای قرض الحسنه پیدا شود:

۱ - سودجویی

اگر این دو مرکز مهم مالی هدف اصلی خود را که نظم امور اقتصادی و کمک به مستضعفان است به رست فراموشی سپارند، و به فکر جمع آوری سود بیفتند، دو کانون خطرناک و زیانبار خواهند شد، و هر روز شکل تازه ای بر مشکلات اقتصادی مردم خواهند افزود.

ولی عجب این است که اگر در میان صندوقهای قرض الحسنه یکی از مسیر اصلی منحرف شود صدای آن همه جا بلند می شود، و در مطبوعات و رادیو و تلویزیونها کوس رسوائی آنها را بر سر هر بازار و خیابان می زنند، ولی سودجویی بعضی از بانکها که متاسفانه کم نیست با سکوت و خاموشی عجیبی روبرو می شود تا کنون مکرر اتفاق افتاده که در بعضی از بانکهای دولتی بعضی از ماموران خاطی قسمت مهمی از سرمایه بانک را برداشته و فرار کرده اند (و خبر آن در کمتر جایی نوشته شده) جز در خبرنگارنامه های محرمانه ولی اگر این امر در یک صندوق قرض الحسنه این اتفاق بیفتد، محرمان و نامحرمان و دوست و دشمن همه آگاه می شوند، و به عقیده ما این تفاوت و تبعیض برای یک ملت مسلمان و انقلابی شایسته و زبینه نیست.

اگر سودجویی بد است همه جا بد است، اگر دزدی غلط است همه جا غلط است، اگر انحراف یک نفر خائن سبب بدبینی به افراد خادم نمی شود همه جا باید چنین باشد، و اگر به خاطر یک بی نماز در مسجد را نمی بندند و به خاطر یک دستمال قیصریه را آتش نمی زنند همه جا باید مشمول این حکم گردد.

۲- کاغذ بازی و ایجاد مشکلات

معمولا می گویند کار از محکم کاری عیب نمی کند، مخصوصا این پول زبان بسته را به آسانی نباید دست افراد زبان دار داد هر چه محکم کاری کنیم بهتر است.

ولی این قاعده - مانند بسیاری از قواعد دیگر - کلیت ندارد، و بسیار می شود که کار از محکم کاری عیب می کند یعنی فلسفه یک نظام با یک دستگاه و موء سه به خاطر تشریفات زائد، و کاغذ بازیهای وسوسه آمیز و بوروکراسی زشت به کلی محو و پامال می شود، و به جای اینکه این بانکها این صندوقها باری از دوش طبقه محروم بردارند باری بر دوشان نیز می گذارند و یا به جای اینکه اقدامی در زمینه گسترش صنعت و زراعت و تجارت و مسکن و مانند آن صورت گیرد همه اینها در عالم

وهم و خیال، و یا فقط بر صفحه کاغذ و قرطاس انجام می شود، و بانک فقط به سود خود می اندیشد که بیلان آن در آخر سال بهره بیشتری را نشان دهد خواه بر نامه عمرانی و تولیدی اجراء بشود یا نه و این واقعا خطر و انحراف بزرگی است.

۳ - حاکمیت سرمایه

نظام بانکداری نباید راه خود را به سوی حاکمیت سرمایه هموار سازد، و تدریجا در اختیار قشر پولدار قرار گیرد، بلکه باید بیش از همه چیز و همه کس به منافع محرومان جامعه بیندیشد، و در مسیر آن گام بردارد و همچنین صندوق های قرض الحسنه نباید وسیله ای برای کمک به دوستان و وابستگان ثروتمند و اعضای صندوق بشود بلکه باید همواره هدف اصلی را که در اساسنامه ها تصریح می کنند فراموش ننمایند.

۴ - تمرکز و انحصار

مسئله یکی از کارهای بانک اسلامی و صندوق قرض الحسنه این است که سرمایه های کوچک را جمع و متمرکز کند، و از آن نیروی عظیمی بسازد که می تواند کارساز و مشکل گشا باشد، ولی این تمرکز به آن معنی نیست که از این طریق کارهای جامعه را نیز در خود متمرکز سازد، و آزادی عمل را از مردم سلب کند، و همه را محتاج و نیازمند نظام بانکداری سازد، و همه قشرها را وابسته و طفیلی خود نماید و نتیجه خطرناک دولت سالاری را به بار آورد، بلکه به عکس باید کاری کنند که مردم روی پای خود بایستند و مستقلا قادر به حرکت شوند و کمک بانکها و صندوقها در واقع به صورت " استارت " باشد که ماشین را روشن می کند و بعد ماشین خود به حرکت ادامه می دهد، نه به صورت بکسل کردن یک ماشین کوچک به وسیله یک ماشین بزرگتر.

بانکهای غربی و یا شبیه به غرب و همچنین صندوقهای قرض الحسنه ای که از مسیر خود منحرف می شوند درست در عکس این جهت کار می کنند و عملا کوشش دارند که جامعه را به خود وابسته سازند، و به دنبال این تمرکز اقتصادی سوء استفاده سیاسی کنند و به همین دلیل عامل نابسامانی اجتماعی و سیاسی و سبب استثمار و استعمارند.

خداوند به همه ما توفیق عمل و خدمت به خلق خدا و خلوص نیت و سعه صدر و اصلاح خویشتن عنایت فرماید.